

Gyakorlati tudnivalók a fióktelep alapítására nem kötelezett külföldi vállalkozások magyarországi bejelentkezéséről, képviselőtéről, adózásáról

Jelen cikkünkben szeretnénk bemutatni az APEH Kiemelt Adózók Igazgatósága (KAIG) kizárólagos illetékességi körébe tartozó fióktelep alapítására nem kötelezett külföldi vállalkozásokra vonatkozó főbb jogszabályi előírásokat.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően évről-évre jelentősen növekszik azoknak a külföldi vállalkozásoknak a száma, amelyek fióktelep alapítása nélkül végeznek tevékenységet Magyarországon. Ez a működési forma egyszerűbb a külföldi vállalkozás számára, mivel a fióktelep létrehozásával ellentétben cégbírószági eljárást nem igényel.

A fióktelep alapítási kötelezettség alól az alábbi esetekben mentesülhet a külföldi vállalkozás:

- a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tao. tv.) 4.§ 33. pontja alapján nem keletkezik telephelye Magyarországon, illetve
- a Tao. törvényben meghatározott telephelyen a külföldiek magyarországi befektetéseiről szóló 1988. évi XXIV. törvény 3. § (1) bekezdésében meghatározott tevékenységet végez.

Ezen tevékenységek az alábbiak:

- a) nevelési-oktatási intézménynél, felsőoktatási intézménynél oktatási tevékenység,
- b) előadóművészi tevékenység,

c) szakértői tevékenység (a könyvvizsgálói, a könyvelői és a számviteli tevékenység, valamint a jogi szolgáltatás kivételével),

d) hivatásos sportolói tevékenység,

e) külkereskedelmi szerződés teljesítése érdekében végzett építési, szerelési, vevőszolgálati tevékenység,

f) olyan tevékenység, amely az általa megszerzett belföldön lévő termék értékesítésére, illetve szolgáltatás nyújtására korlátozódik, ha ez személyes jelenlét nélkül és az általa külföldön kibocsátott kereskedelmi kártya felhasználásával történik,

g) ingatlan és természeti erőforrás térítés ellenében történő hasznosítása, ingatlanhoz és természeti erőforráshoz kapcsolódó vagyoni értékű jog térítés ellenében történő átadása, értékesítése, apportálása.

h) egyéb olyan üzletszerű gazdasági tevékenység, melynek gazdasági célú letelepedés nélküli végzését törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi.

További feltétele a fióktelep alapítási kötelezettség alóli mentességnek, hogy szakértői tevékenység naptári évenként legfeljebb 60 napot meg nem haladó időtartamban folytatható Magyarországon, továbbá a felsorolt tevékenység végzéséhez belföldön a külföldi vállalkozás alkalmazottat nem foglalkoztathat, ide-

értve a külföldön foglalkoztatott alkalmazott vagy megbízott Magyarországra történő kirendelésének vagy munkaerő kölcsönzésének esetét is.

Amennyiben ezen törvényi feltételek megvalósulnak – és nem kell fióktelepet létrehozni – bejelentési kötelezettség terheli azokat a külföldi vállalkozásokat, amelyek gazdasági tevékenységet végeznek Magyarországon, és ezzel a gazdasági tevékenységgel az általános forgalmi adóról szóló törvény személyi, tárgyi, illetve területi hatálya alá tartoznak. Ezen bejelentési kötelezettségnek az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 17.§-a (1) bekezdése c) pontja alapján az állami adóhatóságnál a 08T201 számú nyomtatványon tehetnek eleget.

Az adószám igényléshez – a nyomtatvány megfelelő kitöltése mellett – az alábbi iratokat is szükséges benyújtani:

- a külföldi vállalkozás cégkivonatát magyar nyelvű hiteles fordításban,
- külföldi vállalkozás aláírási címpéldányát,
- az igazolást a vállalkozás székhelye szerinti ország adóhatóságától arra vonatkozóan, hogy az adott országban ÁFA adóalanyisággal rendelkezik.

A bejelentkezett külföldi vállalkozásoknak a gazdasági események

nyilvántartását, valamint bizonylatolását, bevallás elkészítését a belföldi jogszabályok alapján kell teljesítenie, és a magyar adóalanyisága tekintetében a magyar állami adóhatóság jogosult az ellenőrzésre.

Az a külföldi vállalkozás, amely belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben gazdasági célú tevékenységre nem köteles, belföldi adókötelezettségeinek teljesítésére pénzügyi képviselőt bízhat meg.

Az általános forgalmi adóról szóló törvény alapján, ha az adófizetésre kötelezett adóalany harmadik országban telepedett le, pénzügyi képviselő megbízása kötelező.

Amennyiben a harmadik országbeli adóalany a Közösség más tagállamában (is) végez tevékenységet, és az telephelyet keletkeztet, akkor már nem minősül harmadik országbeli illetőségű adóalannak, így a pénzügyi képviselő megbízása nem kötelezettség, csak lehetőség. Ebben az esetben azonban a bejelentéskor az adóalannak kell igazolni, hogy a közösség másik tagállamában nem csak adószámmal, hanem telephellyel is rendelkezik.

A pénzügyi képviselő feltételeinek meglétét a külföldi vállalkozások adóügyeiben illetékes APEH KAIG vizsgálja meg, veszi nyilvántartásba a pénzügyi képviselő bejelentését, illetve ha a feltételek nem teljesülnek, utasítja el.

Tekintettel arra, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 9. § (2) bekezdése alapján pénzügyi képviselőt kizárólag gazdasági társaság láthat el, az adóhatóság előtt a külföldi vállalkozás ne-

vében tehát csak a pénzügyi képviselő cég (az adott cégformára irányadó anyagi jogi szabályokban meghatározott) törvényes képviselői – vagyis a vezető tisztségviselő(k), illetőleg a társaság legfőbb szervének határozata alapján a cégvezető(k) – járhatnak el a pénzügyi képviselő ellátásával összefüggésben.

Ahogy azt már korábban említettük, a külföldi vállalkozások adóhatóságnál való bejelentkezését a Magyarországon végzett gazdasági tevékenység teszi szükségessé, amennyiben ezzel az ÁFA törvény hatálya alá kerülnek.

Amennyiben a külföldi vállalkozás tevékenysége telephelyet (Tao. törvény szerint) is keletkeztet az általános forgalmi adókötelezettség mellett, a társasági adótörvény adóalanyává is válik.

Annak meghatározásakor, hogy a külföldi vállalkozás tevékenysége megvalósítja-e Tao. törvény szerinti telephelyet, figyelemmel kell lenni arra is, hogy külföldi vállalkozás székhelye szerinti országgal kötött-e Magyarország kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezményt.

Abban az esetben ha kötött, akkor az egyezményben foglaltak elsőbbséget élveznek a társasági adó törvénnyel szemben, így az egyezményben meghatározott tevékenységeknél (pl. építkezés) létrehozott telephely adózási szempontból – nemzetközi egyezményben meghatározott időtartam elteltéig – nem tekintendő telephelynek.

A külföldi vállalkozások, ha fióktelep alapítása nélkül végeznek tevékenységet Magyarországon, bel-

földön alkalmazottat nem foglalkoztathatnak, ideértve a külföldön foglalkoztatott alkalmazott vagy megbízott Magyarországra történő kirendelésének vagy munkaerő kölcsönzésének esetét is.

Fentiekből következően ez az adóalanyi kör nem minősül kifizetőnek, munkáltatónak, ezért személyi jövedelemadó, illetve járulékok bevallási, illetve befizetési kötelezettségük nem merül fel esetükben.

A leírtakat összegezve elmondható a fióktelep alapítására nem kötelezett külföldi vállalkozások adózásáról, hogy számos esetben speciális eljárási és anyagi jogszabályokat is figyelembe kell venni, ami szükségessé teszi az ellenőrzési és adóügyi területen dolgozó munkatársak szélesebb körű ismeretét.

BAJMÓCI TIVADAR, TÓTH SZILVIA